

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянтүмэн сумын Цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: **ДОА-2021/54/СТА-ТШЗ**

Цахим хуудас: www.audit.mn Чойбалсан хот 2021 он	Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга бөгөөд Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул Утас: 7058-4203 Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа Утас: 7058-4207 Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn Аудитор: Э.Нандинчимэг Утас: 7000-3775 Цахим хаяг: khaanconsultingaudit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ДОА	Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газар
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ДОА	Дорнод аймаг
ЗТХС	Зам тээвэр, хөгжлийн сайд

Агуулга

1. Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	9
3.Аудитын тайлан.....	10
3.1. Ерөнхий зүйл.....	10
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	10
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	10
3.4. Материаллаг байдал	10
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	11
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	11
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	12
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	12
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	12
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил	12
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	14

1. Төрийн аудитын санал, дүгнэлт

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

21000, Дорнод аймаг, Хэрлэн сум 7-р баг
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2021.02.25 № 291

танай _____-ны № _____-т

Г ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНТҮМЭН
СУМЫН ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
О.ЗИНА ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дорнод аймгийн Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дорнод аймгийн Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн Сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Дорнод аймгийн Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн 2020 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө 93 хувьтай дүгнэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн Сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

011020262

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА БӨГӨӨД
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	25,626,880.88	6,780,160.00
33	АВЛАГА	5,422,252.00	1,373,475.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	5,422,252.00	1,373,475.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	20,204,628.88	5,406,685.00
351	Түүхий эд материал	2,248,030.00	-
35110	Тусгай зориулалттай материал	2,248,030.00	-
354	Хангамжийн материал	17,956,598.88	5,406,685.00
35410	Бичиг хэргийн материал	598,150.00	-
35420	Аж ахуйн материал	15,649,538.88	3,706,000.00
35450	Барилгын засварын материал	1,209,000.00	-
35460	Хүнсний материал	-	1,700,685.00
35470	Бусад хангамжийн материал	499,910.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	76,066,328.71	77,821,649.58
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	76,066,328.71	77,821,649.58
392	Биет хөрөнгө	68,188,328.71	69,943,649.58
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	45,480,573.34	45,480,573.34
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,946,303.36)	(5,892,606.72)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	26,972,680.00	31,690,315.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(18,483,425.71)	(17,311,671.80)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	30,536,499.12	24,452,220.62
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,351,740.68)	(11,197,022.86)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,881,560.00	2,881,560.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(903,714.00)	(1,161,918.00)
39217	Ном	1,002,200.00	1,002,200.00
393	Биет бус хөрөнгө	7,878,000.00	7,878,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	7,878,000.00	7,878,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III-I+II	101,693,209.59	84,601,809.58
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	0.00
41	БОГИНО ХУГААЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	0.00
413	Өглөг	0.00	0.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0.00	0.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	101,693,209.59	84,601,809.58
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	101,693,209.59	84,601,809.58
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	34,082,720.60	34,082,720.60
51101	Өмч - төрийн	34,082,720.60	34,082,720.60
512	Хуримтлагдсан үр дүн	30,243,158.02	13,151,758.01
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	30,243,158.02	30,243,158.02
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(17,091,400.01)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	37,367,330.97	37,367,330.97
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI-IV+V	101,693,209.59	84,601,809.58

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (1)	218,927,000.00	288,566,107.50
12	ТАТВАРЫН БҮС ОРЛОГО	-	8,001,607.50
120	Нийтлэг татварын бүс орлого	-	8,001,607.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	8,001,607.50
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	8,001,607.50
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	218,927,000.00	280,564,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	199,428,000.00	254,445,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	199,428,000.00	254,445,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	699,000.00	3,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан ханлив, тусламж	599,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	100,000.00	3,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	18,800,000.00	23,119,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	18,800,000.00	23,119,200.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	224,407,425.04	304,306,967.51
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	224,407,425.04	304,306,967.51
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	224,199,662.85	295,130,030.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	139,376,642.01	193,619,360.08
210101	Үндсэн цалин	107,870,369.01	144,624,125.38
210102	Нэмэгдэл	17,527,600.00	40,260,026.70
210104	Урамшуулал	13,978,673.00	8,735,208.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	17,398,900.00	26,247,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,966,669.00	17,986,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,407,714.00	2,065,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,126,332.00	1,645,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	671,935.00	387,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,226,250.00	4,162,800.00
2103	Байр ашиг лалттай холбоотой тогтмол зардал	17,299,263.80	17,423,673.87
210301	Гэрэл, пахилгаан	941,643.80	574,643.87
210302	Түлш, халаалт	12,537,620.00	11,144,030.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,820,000.00	5,705,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,178,932.86	22,944,364.88
210401	Бичиг хэрэг	826,320.00	2,042,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,365,032.86	2,238,316.00
210403	Шүүдэн, холбоо, интернэтийн төлбөр	594,000.00	477,780.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,393,580.00	18,185,918.88
2105	Нормативт зардал	32,134,809.40	19,551,425.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	800,000.00	800,000.00
210502	Хоол, хүнс	31,334,809.40	16,823,825.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн элдэл	-	1,927,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500,000.00	5,885,200.00
210604	Урсгал засвар	1,500,000.00	5,885,200.00
2107	Томилго, зочны зардал	627,700.00	-
210702	Дотоод албан томилго	627,700.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	898,000.00	536,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	718,000.00	266,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	180,000.00	270,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,785,414.78	8,921,506.63
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дэдлага хийх	968,090.00	1,290,860.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	8,817,324.78	7,630,646.63
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	207,762.19	9,176,937.05
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	100,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	100,000.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	736.20	30,746.13
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	736.20	30,746.13
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	107,025.99	9,146,190.92
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	107,025.99	9,146,190.92
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(5,480,425.04)	(15,740,860.01)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БҮС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	1,350,540.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	1,350,540.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БҮС ҮР ДҮН (4)=(3)+(4)	-	(1,350,540.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(5,480,425.04)	(17,091,400.01)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	218,927,000.00	280,564,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	218,927,000.00	280,564,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	199,428,000.00	254,445,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	199,428,000.00	254,445,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	699,000.00	3,000,000.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	599,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	100,000.00	3,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	18,800,000.00	23,119,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	18,800,000.00	23,119,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	218,927,000.00	280,564,500.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	218,927,000.00	280,564,500.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	218,719,237.81	271,387,562.95
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	139,091,642.01	189,570,583.08
210101	Үндсэн цалин	107,585,369.01	140,575,348.38
210102	Нэмэгдэл	17,527,600.00	40,260,026.70
210104	Урамшуулал	13,978,673.00	8,735,208.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	17,398,900.00	26,247,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	11,966,669.00	17,986,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,407,714.00	2,065,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,126,332.00	1,645,200.00
210204	Ажил үйллийн даатгал	671,935.00	387,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,226,250.00	4,162,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	17,299,263.80	17,588,453.87
210301	Гэрэл, цахилгаан	941,643.80	574,643.87
210302	Тулш, халаалт	12,537,620.00	11,308,810.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,820,000.00	5,705,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,551,332.00	9,396,516.00
210401	Бичиг хэрэг	826,320.00	1,260,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,365,032.00	2,246,316.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	594,000.00	579,000.00
210404	Ном, хэвлэл	297,100.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,468,880.00	5,311,200.00
2105	Нормативт зардал	33,752,400.00	20,046,110.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	800,000.00	800,000.00
210502	Хоол, хүнс	31,333,500.00	18,516,510.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,618,900.00	729,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,500,000.00	5,500,000.00
210604	Урсгал засвар	1,500,000.00	5,500,000.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	627,700.00	-
210702	Дотоод албан томиллолт	627,700.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	898,000.00	536,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	718,000.00	266,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	180,000.00	270,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,600,000.00	2,501,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,600,000.00	2,501,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	207,762.19	9,176,937.05
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	100,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	100,000.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	736.20	30,746.13
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	736.20	30,746.13
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	107,025.99	9,146,190.92
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	107,025.99	9,146,190.92
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2019 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	34,082,720.60	0.00	30,243,158.02	37,367,330.97	101,693,209.59
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	34,082,720.60	37,367,330.97	30,243,158.02	0.00	101,693,209.59
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					0.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					0.00
Тайлант үеийн үр дүн					0.00
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	34,082,720.60	37,367,330.97	30,243,158.02	0.00	101,693,209.59
2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	34,082,720.60	37,367,330.97	30,243,158.02	0.00	101,693,209.59
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	34,082,720.60	37,367,330.97	30,243,158.02	0.00	101,693,209.59
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-17,091,400.01	0.00	-17,091,400.01
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	34,082,720.60	37,367,330.97	13,151,758.01	0.00	84,601,809.58

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	369,245,000.00	367,863,967.00	277,564,500.00	268,387,562.95
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	369,245,000.00	367,863,967.00	277,564,500.00	268,387,562.95
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	362,475,000.00	361,093,967.00	277,564,500.00	268,387,562.95
2101	Цалин хөлд болон нэмэгдэл урамшил	264,125,200.00	264,124,086.00	192,252,900.00	189,570,583.08
210101	Үндсэн цалин	191,149,200.00	189,596,540.00	137,326,000.00	140,575,348.38
210102	Нэмэгдэл	44,209,600.00	50,837,804.00	40,539,300.00	40,260,026.70
210104	Урамшуулал	28,766,400.00	23,689,742.00	14,387,600.00	8,735,208.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,415,700.00	33,217,536.00	26,247,600.00	26,247,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,850,500.00	22,597,432.00	18,557,500.00	17,986,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,641,200.00	2,520,014.00	1,922,500.00	2,065,200.00
210203	ҮОМШО-ний даатгал	2,112,900.00	2,259,038.00	1,538,000.00	1,645,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	528,300.00	531,005.00	384,500.00	387,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,282,800.00	5,310,047.00	3,845,100.00	4,162,800.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,000,000.00	21,825,475.00	17,619,200.00	17,588,453.87
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,500,000.00	5,456,235.00	1,340,000.00	574,643.87
210302	Түлш, халаалт	15,940,000.00	14,809,240.00	11,309,200.00	11,308,810.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,560,000.00	1,560,000.00	4,970,000.00	5,705,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,165,600.00	8,164,400.00	6,546,800.00	6,475,716.00
210401	Бичиг хэрэг	1,865,600.00	1,865,600.00	1,200,000.00	1,200,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,400,000.00	4,400,000.00	623,000.00	552,916.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, арнугал	200,000.00	198,800.00	-	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,700,000.00	1,700,000.00	4,143,800.00	4,143,800.00
2105	Нормативт зардал	25,036,000.00	25,029,970.00	26,405,800.00	20,046,110.00
210502	Хоол, хүнс	15,836,000.00	15,829,970.00	24,875,900.00	18,516,510.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,200,000.00	9,200,000.00	729,900.00	729,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,000,000.00	2,000,000.00	5,500,000.00	5,500,000.00
210604	Урсгал засвар	2,000,000.00	2,000,000.00	5,500,000.00	5,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,080,000.00	2,080,000.00	570,000.00	536,900.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,900,000.00	1,900,000.00	300,000.00	266,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	180,000.00	180,000.00	270,000.00	270,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,652,500.00	4,652,500.00	2,422,200.00	2,422,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,652,500.00	4,652,500.00	2,422,200.00	2,422,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,770,000.00	6,770,000.00	-	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,770,000.00	6,770,000.00	-	-
213205	Гөрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,770,000.00	6,770,000.00	-	-
	ЗАРДЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	369,245,000.00	367,863,967.00	277,564,500.00	277,564,500.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	369,245,000.00	367,863,967.00	277,564,500.00	277,564,500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлдгээс санхүүжих	369,245,000.00	367,863,967.00	277,564,500.00	277,564,500.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	3,000,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	3,000,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	3,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	2,920,800.00
210401	Бичиг хэрэг	-	60,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	1,693,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	1,167,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	79,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	79,200.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	3,000,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг О.Зина танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2021 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд Улаанбаатар хот дахь Хаан консалтинг Аудит ХХК-ийн аудитор Э.Нандинчимэг хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2020 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 04 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

Багшийн ур чадварыг хөгжүүлж, хүүхэд бүрийн онцлогийг судалж чанартай үйл ажиллагаагаар мэдлэг чадвар дадал олгож, хүүхэд бүрийн чадварыг чадамжаар нь үнэлж ахицыг ахиулах зорилтыг дэвшүүлж орон нутгийн "Цагаан дэрс" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажиллав.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт дотоод аудитын алба 2020 онд санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Баянтүмэн сумын цэцэрлэгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 1320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр зардлыг сонгож,

эрсдэлийн түвшнийг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1.5 хувиар тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн зардлын 305,657,5 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар тооцон 6,113.1 мянган төгрөгөөр тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Баянтүмэн сумын Цэцэрлэгийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 9,633.3 мянган төгрөгөөр буюу 7.0 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөг/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	5,422.3	1,373.5	(4,048.8)
Бараа материал	20,204.6	5,406.7	(14,797.9)
Үндсэн хөрөнгө	114,751.5	113,384.8	(1,366.7)
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	(38,685.2)	(35,563.2)	3122.0
Нийт хөрөнгө	101,693.2	84,601.8	(17,091.4)
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	34,082.7	34,082.7	-
Хуримтлагдсан үр дүн	30,243.2	13,151.8	(17,091.4)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	101,693.2	84,601.8	-17,091.4

Авлагын үлдэгдэл 1,373.5 болж 4,048.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь ажилчдаас авах авлага төлөгдсөнтэй холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 5,406.7 мянган төгрөг болж 14,797.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны үлдэгдлийг зарцуулснаас шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 113,384.8 мянган төгрөг болж 1,366.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь ИТХ-ын тогтоолын дагуу 12,103.1 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө акталж, хандиваар болон үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 10,736.4 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Үндсэн хөрөнгө акталсан 12,103.1 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр хасагдсан байна.

Баянтүмэн сумын Цэцэрлэгийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 69,639.1 мянган төгрөгөөр буюу 31.8 хувиар өссөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 79,899.5 мянган төгрөгөөр буюу 35.6 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хангамжийн материалын зардал бараа үйлчилгээний бусад зардлууд байна. Энэ нь цалин нэмэгдсэн, бараа материал зарлагдсан зэргээс шалтгаалсан байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 277,564.5 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 277,564.5 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 277,564.5 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 277,564.5 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 277,564.5 мянган төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 254,445.3 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 23,119.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, нийт 277,564.5 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 268,387.5 мянган төгрөгийг зарцуулж 9,176.9 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 268,387.5 мянган төгрөг буюу 99.0 хувьтай байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Өөрийн үйл ажиллагаанаас 3.000.0 мянган төгрөгийн орлого орсон байна. Нэмэлт санхүүжилтээс 1,693.4 мянган төгрөгийг шатахуун, 1,175.2 мянган төгрөгийг бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйл, 131.4 мянган төгрөгийг ном, бичиг хэргийн зардалд зарцуулсан.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд 148 мэдээлэл оруулснаас хугацаандаа оруулсан 134 мэдээлэл, хугацаа хоцорч 14 мэдээлэл оруулсан байна. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын гүйлгээ хийгдээгүй байна. Байгууллагын батлагдсан төсвийн 300,819.3 мянган төгрөгийн мэдээлэл хугацаа хоцорч байршуулсан байсан.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн.

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 15,583.4 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 15,583.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 2,303.1 мянган төгрөгийн акт тогтоож, 13,280.3 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлээ.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар 15,583.4 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 2,303.1 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 акт тогтоож, 13,280.3 мянган төгрөгийн зөрчилд 3 албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

1. Тайлант хугацаанд зарцуулсан шатахууны зардлыг ЗТХС-ын 2019 оны 390 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтад заагдсан автомашины 100км-т зарцуулах жишиг нормоор дахин тооцоолоход 173.1 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 дэх “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэсэн заалтыг хангаж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт хүргүүлэв.

2. Тайлант оны 3 дугаар сарын цалинд ажилтан тус бүрд 120.0 мянган төгрөгийн хоол унааны нийт 2,130.0 мянган төгрөгийг эх сурвалж болох нотлох баримтгүй олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 5.2-т “батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”, 5.3-т “батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох” гэсэн заалтууд, үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт хүргүүлэв.

3. Жилийн эцсийн тайланд 1,373.4 мянган төгрөгийн авлагатай тайлагнасан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалтын хангаж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэв.

4. Тайлант оны эцэст 5,406.6 мянган төгрөгийн бараа материалын тооллогыг хангалтгүй чанаргүй хийсэн байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12.1 дэх “Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллого хийх зохион байгуулалтын асуудлыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, ерөнхий нягтлан бодогч нар хариуцна.”, 12.2.1-т “Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ”, “жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө”, 12.2.2-т “эд хөрөнгө хариуцагч болон эд хөрөнгийн тооцоотой холбоотой ажилтан солигдох үед”, УСНББОУС 1-Санхүүгийн тайлангийн толилуулгад нийцэхгүй, оршин байх, эрх ба үүрэг, үнэлгээ, толилуулга ба тодруулга, үнэн зөв байдал, иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэв.

5. Тайлант хугацаанд гарсан зардлаас 6,500.3 мянган төгрөгийн зардлыг и-баримт цахим системд бүртгүүлээгүй нь СС-ын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлагдсан “Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар”-ын 6.5 дахь Монгол Улсын стандарт MNS 6529:2015 “татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага”-д заасан тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажсан анхан шатны цаасан баримтуудыг бүрдүүлж ажил гүйлгээг хүлээн зөвшөөрөх гэсэн тушаалыг бүрэн хангаж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэв.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Хөрөнгийн тооллогыг чанартай бодитоор хийхгүй байгааг дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц асуудалд авч үзлээ.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2021.02.25	Аудитын нэр: Дорнод аймгийн Баянтүмэн сумын Цэцэрлэг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код: ДОА-2021/54//СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр: Дорнод аймгийн Баянтүмэн сумын Цэцэрлэг	Мянган төгрөг	

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Хөрөнгийн тооллогын баримтыг дэлгэрэнгүй бүртгэлтэй тулгахад бараа материалын тооллого эмх цэгцгүй холилдсон тулгалт хийх боломжгүй байна. БМ дүн 5,406.6 мянган төгрөг байна.	5,406.6	Албан шаардлага өгөх	Цэцэрлэгийн эрхлэгч Нягтлан бодогч	О.Зина Ч.Ариундэлгэр
2	Нийт 134 мэдээлэл хугацаандаа оруулж, 14 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна. Үүнд: 1. Дараа жилийн төсвийн төсөл (Бүтэн жилээр) 2. Тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт, өөрчлөлт (Тухай бүр) 3. Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ (Тухай бүр) 4. Байгууллагын батлагдсан төсөв (Бүтэн жилээр) 300,819.3 мянган төгрөг 5. Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө (Бүтэн жилээр) 6. Хөрөнгийн зардал, хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, концессын зүйлийн жагсаалт, гүйцэтгэл (Бүтэн жилээр, Сар бүр) 7. Хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл (Тухай бүр) 8. Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг (Тухай бүр) 9. Худалдан авах ажиллагааны тайлан (Бүтэн жилээр) 10. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдэл (Тухай бүр) 11. Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв,	0.0	Албан шаардлага өгөх	Цэцэрлэгийн эрхлэгч Нягтлан бодогч	О.Зина Ч.Ариундэлгэр

	өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр (Тухай бүр) 12. Аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан (Бүтэн жилээр) 13. Тухайн байгууллагын хууль тогтоомжийн дагуу төвлөрүүлэх төлбөр, хураамж, зохицуулалтын үйлчилгээний хөлсний хэмжээнд орсон өөрчлөлт (Тухай бүр) 14. Худалдан авах ажиллагаанд хийсэн аудитын тайлан, дүгнэлт болон бусад хяналт шалгалтын дүн (Тухай бүр) дээрх мэдээллүүдийг бүгдийг - сард хоцроосон байна.				
3	Санхүүгийн тайланд 1,373.4 мянган төгрөгийн цалингийн авлагатай гэж тайлагнасан байна.	1,373.4	Албан шаардлага өгөх	Цэцэрлэгийн эрхлэгч Нягтлан бодогч	О.Зина Ч.Ариундэлгэр
4	Цахим төлбөрийн баримтад 6,500.3 мянган төгрөгийн баримт илгээгдээгүй байна.	6,500.3	Албан шаардлага өгөх	Цэцэрлэгийн эрхлэгч Нягтлан бодогч	О.Зина Ч.Ариундэлгэр
5	Цалингийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийг НДШ-ийн тайлан, ХХОАТ-ын тайлантай тулгалтуудыг хийхэд 3-р сард ажилтан тус бүрт 120.0 мянган төгрөгийн хоол унааны нэмэгдлийг үндэслэх шийдвэр тушаалгүй нийт 2,130.0 мянган төгрөгийг олгосон байна.	2,130.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Цэцэрлэгийн эрхлэгч Нягтлан бодогч	О.Зина Ч.Ариундэлгэр
6	Батлагдсан төсөв 623.0 мянган төгрөг бөгөөд Анхан шатны баримтгүй 173.1 мянган төгрөгийн шатахуун зарцуулсан байна.цахим төлбөрийн системд шивэгдээгүй байна.	173.1	Төлбөрийн акт тогтоох	Цэцэрлэгийн эрхлэгч Нягтлан бодогч	О.Зина Ч.Ариундэлгэр
ДҮН		15,583.4			